

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

№ 385

27.07.2016

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
22 серпня 2016 р. за № 1172/29302**

Про затвердження Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України

Відповідно до статті 43 Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" та з метою приведення власних нормативно-правових актів у відповідність до законодавства

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України, що додається.
2. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

**Міністр оборони України
генерал армії України**

С. Т. Полторак

ПОГОДЖЕНО:

Тимчасово виконуючий

Р. В. Гребя

**обов'язки Міністра
освіти і науки України**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства оборони України
27 липня 2016 року N 385

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
22 серпня 2016 р. за N 1172/29302

**ПОЛОЖЕННЯ
про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України**

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає порядок замовлення на проведення наукових досліджень, планування, проведення та всебічного забезпечення наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України (далі - Збройні Сили).

2. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

наукова діяльність - інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження;

наукова (науково-технічна) робота - наукові дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки, проведені з метою одержання нових наукових і науково-технічних (прикладних) результатів, спрямованих на забезпечення воєнної безпеки України, підвищення ефективності військового будівництва, розвиток форм і способів підготовки, застосування і всебічного забезпечення Збройних Сил, розвиток озброєння і військової техніки;

науково-організаційна діяльність - діяльність, спрямована на методичне, організаційне забезпечення та координацію наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності;

науково-педагогічна діяльність - педагогічна діяльність в університетах, академіях, інститутах та закладах післядипломної освіти, що пов'язана з науковою та (або) науково-технічною діяльністю;

наукове супроводження - прикладні наукові дослідження, спрямовані на впровадження результатів наукової роботи. Основним змістом наукового супроводження є обґрунтування та проведення заходів цілеспрямованого своєчасного коригування дій споживачів наукової (науково-технічної) продукції у напрямі підвищення ефективності її використання та освоєння нововведень у воєнній сфері;

науково-технічна діяльність - наукова діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань для розв'язання технологічних, інженерних, економічних, соціальних та гуманітарних проблем, основними видами якої є прикладні наукові дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки;

науково-технічні (експериментальні) розробки - науково-технічна діяльність, що базується на наукових знаннях, отриманих у результаті наукових досліджень чи практичного досвіду, та провадиться з метою доведення таких знань до стадії практичного використання. Результатом науково-технічних (експериментальних) розробок є нові або істотно вдосконалені матеріали, продукти, процеси, пристрої, технології, системи, об'єкти права інтелектуальної власності, нові або істотно вдосконалені послуги;

науково-технічне супроводження - прикладні наукові дослідження, спрямовані на впровадження результатів наукової роботи на стадіях життєвого циклу озброєння, військової та спеціальної техніки. Основним змістом науково-технічного супроводження є обґрунтування та проведення заходів цілеспрямованого своєчасного коригування дій споживачів і виконавців науково-технічної продукції до стадії практичного її використання;

прикладні наукові дослідження - теоретичні та експериментальні наукові дослідження, спрямовані на одержання і використання нових знань для практичних цілей. Результатом прикладних наукових досліджень є нові знання, призначені для створення нових або вдосконалення існуючих матеріалів, продуктів, пристроїв, методів, систем, технологій, конкретні пропозиції щодо виконання актуальних науково-технічних та суспільних завдань;

фундаментальні наукові дослідження - теоретичні та експериментальні наукові дослідження, спрямовані на одержання нових знань про закономірності організації та розвитку природи, суспільства, людини, їх взаємозв'язків. У сфері оборони фундаментальні наукові дослідження спрямовані, у тому числі, на одержання нових знань щодо закономірності війни і збройної боротьби, розвитку воєнної організації держави, сектору безпеки і оборони, концептуальних засад запобігання війнам (збройним конфліктам), теоретичних основ будівництва і розвитку Збройних Сил, їх застосування та всебічного забезпечення, формування і реалізації військово-технічної політики держави.

3. Наукова і науково-технічна діяльність здійснюється відповідно до вимог Конституції України, Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" та інших законів України, указів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України, інших актів законодавства України, а також цього Положення.

4. Наукова і науково-технічна діяльність здійснюється за науковими програмами, науковими напрямами, науковими проблемами та науковими завданнями, які визначаються перспективою, практикою і потребами забезпечення обороноздатності держави та затверджуються відповідними наказами і директивами Міністерства оборони України (далі - Міноборони) та Генерального штабу Збройних Сил України (далі - Генеральний штаб).

5. Суб'єктами наукової і науково-технічної діяльності є: наукові та науково-педагогічні працівники, ад'юнкти і докторанти, інші вчені, наукові установи та вищі військові навчальні заклади Збройних Сил (далі - ВВНЗ), військові навчальні підрозділи вищих навчальних закладів України (далі - ВВПВНЗ), музеї, інші установи (організації), що мають відповідні наукові підрозділи, а також громадські наукові організації.

6. Видами наукової і науково-технічної діяльності є фундаментальні та прикладні наукові дослідження з воєнної проблематики суспільних, природничих та технічних наук.

7. Видами наукової (науково-технічної) роботи є:

виконання оперативних завдань, інші види діяльності, пов'язані з одержанням нових наукових результатів та науковим супроводженням їх практичної реалізації у Збройних Силах;

винахідницька та раціоналізаторська робота;

випробування (попередні, визначальні, державні та інші) нових (модернізованих) зразків (комплексів, систем) озброєння і військової техніки;

дослідження на навчаннях та інших заходах оперативної, мобілізаційної і бойової підготовки та повсякденної діяльності військ (штабів);

наукова і науково-технічна експертиза;

наукова робота слухачів (курсантів) у ВВНЗ, ВВПВНЗ;

наукове та науково-технічне супроводження;

науково-дослідні (дослідно-конструкторські, проектно-конструкторські, дослідно-технологічні, технологічні, пошукові та проектно-пошукові) роботи;

науково-технічні (експериментальні) розробки;

наукові та науково-практичні конференції, семінари;

підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів;

розроблення наукових видань (монографій, енциклопедій і словників, poradників, підручників, методичних посібників, дисертацій, статей, доповідей, звітів про результати досліджень на навчаннях, рецензій, відзивів, висновків);

розроблення проектів статутів, нормативно-правових актів і нормативно-технічних документів, методичних рекомендацій;

узагальнення і розповсюдження передового досвіду підготовки та застосування військ (сил) Збройних Сил.

8. Проведення досліджень на навчаннях та інших заходах оперативної, мобілізаційної і бойової підготовки та повсякденної діяльності військ (штабів) спрямоване на перевірку практикою та впровадження отриманих наукових і науково-прикладних результатів з питань будівництва Збройних Сил, форм і способів їх застосування, удосконалення системи управління ними в умовах, наближених до реальних, перевірку відповідності характеристик зразків (комплексів, систем) озброєння і військової техніки оперативно-тактичним та тактико-технічним вимогам, виявлення проблемних питань воєнної теорії і практики, пошук і обґрунтування шляхів їх вирішення.

9. Узагальнення і розповсюдження передового досвіду оперативної, мобілізаційної, бойової підготовки та повсякденної діяльності військ (штабів) спрямовані на підвищення ефективності діяльності військ (штабів) у повсякденних умовах та в особливий період, на впровадження найбільш досконалих науково обґрунтованих форм і методів роботи штабів усіх рівнів, на обґрунтування заходів щодо удосконалення форм і способів застосування військ (сил), озброєння і військової техніки, всебічного забезпечення операцій (бойових дій).

10. Розроблення наукових видань (монографій, енциклопедій і словників, poradників, підручників, методичних посібників, дисертацій, статей, інформаційно-довідкових видань, доповідей, звітів про результати досліджень на навчаннях, рецензій, відзивів, висновків) - інтелектуальна творча діяльність, спрямована на узагальнення, систематизацію та розповсюдження отриманих наукових і науково-технічних результатів у певних галузях воєнної науки, розширення світогляду та підвищення кваліфікації особового складу, вчених та наукових працівників Збройних Сил.

11. Підготовка, проведення та участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах - заходи, спрямовані на колективне обговорення відповідними фахівцями визначених проблем воєнної теорії та/або практики, певних наукових та/або науково-технічних результатів, обмін досвідом наукової та науково-технічної діяльності. Підсумки такого обговорення відображаються, як правило, у збірниках відповідних матеріалів, рішеннях та рекомендаціях.

12. Підготовка та проведення випробувань (приймальних, визначальних, державних та інших) нових (модернізованих) зразків (комплексів, систем) озброєння і військової техніки спрямовані на:

визначення в умовах, максимально наближених до бойових, рівня відповідності бойових та інших характеристик створених зразків (комплексів, систем) оперативно-тактичним та тактико-технічним вимогам;

виявлення можливих конструкційних та інших недоліків і визначення заходів щодо їх усунення;

розробку рекомендацій щодо застосування створених (модернізованих) зразків (комплексів, систем).

13. Наукова та науково-технічна експертиза державних програм, наукових та науково-прикладних результатів, отриманих під час наукових досліджень, замовлень на створення наукової і науково-технічної продукції, нових технологій, проектних матеріалів, планів є невід'ємною складовою наукової і науково-технічної діяльності.

Проведення наукової і науково-технічної експертизи у Збройних Силах здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України.

14. Розроблення проектів статутів, нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, методичних рекомендацій спрямоване на удосконалення організаційних засад, які регламентують діяльність Міноборони і Збройних Сил. Воно базується на науково обґрунтованих принципах військового управління, формах і способах підготовки і застосування військ (сил) з урахуванням вітчизняного і зарубіжного досвіду.

15. Винахідницька та раціоналізаторська робота у Збройних Силах спрямована на удосконалення існуючих і створення нових зразків (або їх елементів) озброєння та військової техніки, підвищення ефективності їх використання, пошук шляхів удосконалення законодавства воєнної сфери, пошук нових технологічних (технічних) рішень, підвищення якості науково-дослідних робіт (далі - НДР), дослідно-конструкторських робіт (далі - ДКР) та випробувальних робіт, охорону прав інтелектуальної власності.

Проведення патентно-ліцензійної, раціоналізаторської та винахідницької роботи у Збройних Силах здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України.

16. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів у Збройних Силах спрямована на постійне якісне оновлення інтелектуального потенціалу, формування та розвитку наукових шкіл наукових установ і ВВНЗ, ВНПВНЗ, забезпечення розвитку воєнної науки.

Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів у Збройних Силах здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України.

17. Наукова робота слухачів (курсантів) є видом наукової і науково-технічної діяльності, яка проводиться у ВВНЗ, ВНПВНЗ під керівництвом науково-педагогічних (наукових) працівників.

Метою наукової роботи слухачів (курсантів) ВВНЗ, ВНПВНЗ є підвищення методичної підготовки, розвиток наукового мислення, набуття навичок дослідницької, винахідницької та раціоналізаторської роботи, вироблення творчого підходу до бойового застосування і експлуатації озброєння і військової техніки, вивчення основ організації та проведення наукових досліджень.

Наукова робота слухачів (курсантів) кожного ВВНЗ, ВНПВНЗ регламентується положенням, яке затверджується начальником ВВНЗ, ВНПВНЗ і містить такі розділи:

мета і завдання наукової роботи слухачів (курсантів);

напрями і основні форми наукової роботи слухачів (курсантів);

керівництво науковою роботою слухачів (курсантів);

обов'язки і права членів воєнно-наукового товариства;

форми заохочення членів воєнно-наукового товариства за активну участь у науковій роботі;

фінансування наукової роботи слухачів (курсантів).

18. Наукові та науково-технічні (прикладні) результати наукової і науково-технічної діяльності складають наукову (науково-технічну) продукцію, основними формами якої є:

алгоритми, програми, математичні моделі, інформаційні та розрахункові задачі (комплекси задач), інше спеціальне математичне програмне забезпечення;

висновки за результатами проведених експертиз науково-технічної та конструкторсько-технологічної документації;

воєнно-теоретичні праці, монографічні дослідження, дисертації, настанови, підручники, посібники, статутні документи, національні та військові стандарти, класифікатори та кодифікатори, матеріали наукових конференцій, семінарів, нарад, наукові статті та доповіді, матеріали наукової і науково-технічної експертизи, наукові доповіді, наукові повідомлення про науково-дослідну роботу;

експериментальні (дослідні) зразки або їх діюча модель;

ескізи та технічні проекти та відгуки на них, конструкторсько-технологічна документація на науково-технічну продукцію;

звіти про виконання НДР, складових частин аванпроектів та ДКР, проектно-конструкторських та технологічних розробок;

звіти про дослідження на навчаннях та інших заходах оперативної, мобілізаційної і бойової підготовки та у повсякденній діяльності військ (штабів);

звіти про патентні дослідження, патентні формуляри, які оформлені під час виконання НДР (ДКР);

звіти про впровадження результатів винахідницької та раціоналізаторської роботи у Збройних Силах;

наукові відкриття;

нові та модернізовані зразки озброєння і військової техніки та їх окремі елементи;

програми, методики, акти та протоколи випробування нових (модернізованих) зразків озброєння і військової техніки;

проекти нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів або методичних рекомендацій, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову;

результати інших робіт, пов'язаних з одержанням нових наукових і науково-прикладних результатів та впровадженням їх у практику Збройних Сил;

розроблені тактико-технічні завдання (далі - ТТЗ), технічні завдання (далі - ТЗ) на виконання ДКР.

II. Система наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України

1. Для здійснення наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах функціонують:

система управління науковою і науково-технічною діяльністю;

система наукових установ;

система консультативно-дорадчих органів.

Система наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах взаємодіє та координує свою діяльність з іншими науковими установами та організаціями України, які проводять наукові дослідження в інтересах оборони держави.

2. Система управління науковою і науково-технічною діяльністю призначена для формування потреби в науковій і науково-технічній продукції для Збройних Сил, організації, планування, координації, забезпечення і контролю наукової і науково-технічної діяльності, організації та підтримання взаємодії з питань досліджень в інтересах оборони держави з науковими установами інших міністерств, центральних органів виконавчої влади.

3. Органами управління науковою і науково-технічною діяльністю є Міноборони і Генеральний штаб.

Загальне керівництво науковою і науково-технічною діяльністю здійснює Міністр оборони України (далі - Міністр оборони), безпосереднє керівництво - заступники Міністра оборони та начальник Генерального штабу - Головнокомандувач Збройних Сил України (далі - начальник Генерального штабу) через відповідні уповноважені структурні підрозділи Міноборони та Генерального штабу відповідно.

Найважливіші питання наукової і науково-технічної діяльності розглядаються колегією та Воєнно-науковою радою Міноборони, військовою радою Генерального штабу, військовими та воєнно-науковими радами видів Збройних Сил, радами навчально-наукових, науково-випробувальних та інших комплексів.

4. Міноборони забезпечує розвиток воєнної науки, визначає пріоритетні напрями розвитку наукової і науково-технічної діяльності у воєнній сфері, організовує і координує наукові дослідження в інтересах оборони та підвищення ефективності військово-технічного співробітництва в частині, що належить до його компетенції.

Міноборони управління науковою і науково-технічною діяльністю організовує та здійснює через:

уповноважений структурний підрозділ Міноборони, відповідальний за розвиток воєнної науки, визначення основних напрямів наукових досліджень, обсягів бюджетного фінансування наукової і науково-технічної діяльності, контроль за дотриманням чинного законодавства України з питань наукової і науково-технічної діяльності, організацію підготовки наукових і науково-педагогічних працівників, забезпечення роботи Воєнно-наукової ради Міноборони;

уповноважений структурний підрозділ Міноборони, відповідальний за формування єдиної військово-технічної політики з питань розроблення, модернізації, закупівлі озброєння та військової техніки для потреб Збройних Сил, реалізацію державних програм розвитку озброєння і військової техніки, виконання НДР (ДКР) за державним оборонним замовленням та інших, що пов'язані з розвитком озброєння та військової техніки.

5. Генеральний штаб бере участь у забезпеченні розвитку воєнної науки, визначенні пріоритетних напрямів розвитку наукової і науково-технічної діяльності у воєнній сфері, формує потреби в науковій і науково-технічній продукції для Збройних Сил, організовує та координує наукові дослідження з питань військового будівництва та застосування Збройних Сил, інших питань, що належать до його компетенції.

Генеральний штаб управління науковою і науково-технічною діяльністю здійснює через Воєнно-наукове управління Генерального штабу Збройних Сил (далі - Воєнно-наукове управління).

Воєнно-наукове управління у взаємодії з уповноваженими структурними підрозділами Міноборони:

організовує, планує та координує наукову і науково-технічну діяльність у Збройних Силах;

визначає основні напрями наукових досліджень з питань розвитку Збройних Сил;

організовує наукове супроводження реалізації заходів розвитку Збройних Сил та їх видів;

організовує дослідження на навчаннях та інших заходах оперативної, бойової та мобілізаційної підготовки;

бере участь у розробленні науково-методичної та нормативно-правової бази з питань наукової і науково-технічної діяльності, в організації підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів;

вирішує організаційні питання забезпечення діяльності наукових установ, які підпорядковані Генеральному штабу.

6. Командування видів Збройних Сил управління науковою і науково-технічною діяльністю у видах Збройних Сил здійснюється через відповідні структурні підрозділи, на які покладено завдання з організації наукової та науково-технічної діяльності.

7. Наукова установа (далі - НУ) - юридична особа у структурі Збройних Сил, створена в установленому законодавством порядку, для якої наукова та (або) науково-технічна діяльність є основною.

На НУ з урахуванням їх профілю і підпорядкованості покладаються завдання щодо планування, організації і безпосереднього здійснення наукової і науково-технічної діяльності з визначених проблем воєнної науки, воєнної проблематики суспільних, природничих і технічних наук на замовлення Міноборони і Генерального штабу, їх структурних підрозділів, командувань видів Збройних Сил.

НУ можуть виконувати на договірних засадах в межах чинного законодавства дослідження для інших органів державної влади, установ і організацій.

8. Система НУ призначена для виконання наукових досліджень та інших заходів наукової і науково-технічної діяльності в інтересах оборони держави і відповідно до обсягу, рівня завдань та за підпорядкованістю включає НУ, керівництво яких здійснюється через відповідні структурні підрозділи Міноборони і Генерального штабу та командувань видів Збройних Сил, а також НУ у складі ВВНЗ, ВНПВНЗ.

Систему НУ Збройних Сил доповнюють ВВНЗ Збройних Сил, ВНПВНЗ, на які поширюються права, передбачені законодавством для НУ.

Для проведення спільних наукових досліджень та інших заходів наукової і науково-технічної діяльності НУ, ВВНЗ, ВНПВНЗ відповідно до чинного законодавства можуть створювати навчально-наукові, науково-випробувальні та інші комплекси.

Положення про відповідний комплекс затверджується наказом Міноборони.

9. Система консультативно-дорадчих органів призначена для підвищення рівня обґрунтованості та узгодженості рішень з питань функціонування і розвитку воєнної науки, забезпечення колегіальності під час підготовки таких рішень.

10. Головним консультативно-дорадчим органом Міноборони з проблем розвитку воєнної науки, з питань планування, фінансування та координації наукової і науково-технічної діяльності, наукового обґрунтування найважливіших рішень щодо діяльності Збройних Сил, реалізації заходів державних програм розвитку Збройних Сил та розвитку озброєння і військової техніки є Воєнно-наукова рада Міноборони. Головою Воєнно-наукової ради Міноборони є перший заступник Міністра оборони України.

Для розгляду наукових рекомендацій та проведення фахових консультацій з основних питань діяльності Генерального штабу, розвитку Збройних Сил у Генеральному штабі можуть створюватись відповідні консультативно-дорадчі органи.

Функції, склад і порядок організації та забезпечення роботи воєнно-наукової ради Міноборони та консультативно-дорадчих органів Генерального штабу визначаються відповідно до вимог чинного законодавства України.

11. Консультативно-дорадчими органами видів Збройних Сил з питань військової науки є військово-наукові ради, призначені для наукового обґрунтування пропозицій і рішень щодо розвитку видів Збройних Сил, проблем їх застосування, питань розроблення, модернізації та експлуатації озброєння і військової техніки (далі - ОВТ), всебічного забезпечення видів Збройних Сил.

Воєнно-наукові ради видів Збройних Сил очолюють відповідні начальники штабів - перші заступники командувачів видів Збройних Сил.

Функції, склад і порядок організації та забезпечення роботи військово-наукових рад видів Збройних Сил визначаються окремими положеннями, які затверджує командувач виду Збройних Сил.

12. Консультативно-дорадчим органом управління діяльністю НУ (ВВНЗ) є її вчена (наукова, науково-технічна) рада.

При НУ (ВВНЗ) можуть створюватися координаційні ради за окремими науковими проблемами, які вирішуються в інтересах кількох видів Збройних Сил. Склад координаційної ради формується і затверджується керівником НУ (ВВНЗ) за поданням інших зацікавлених НУ (ВВНЗ) та органів військового управління.

III. Замовники і виконавці наукових досліджень

1. Залежно від характеру участі в організації та проведенні наукових досліджень (замовлення, дослідження, виконання, приймання) їх учасники поділяються на замовників і виконавців.

Порядок замовлення наукової (науково-технічної) продукції, організації та проведення НДР (ДКР), які не відносяться до розроблення (модернізації) ОВТ, здійснюється відповідно до чинного законодавства України.

На НДР (ДКР), які стосуються розроблення (модернізації) ОВТ, поширюються вимоги міждержавних стандартів комплексу "Система разработки и постановки на производство военной техники".

2. Замовлення НУ, ВВНЗ і ВНПВНЗ на створення наукової (науково-технічної) продукції складаються з державного оборонного замовлення, замовлень Міноборони та Генерального штабу, командувань видів Збройних Сил, інших органів військового управління Збройних Сил, замовлень міністерств та інших центральних органів виконавчої влади України і оформлюються відповідно до вимог чинного законодавства України.

3. Замовниками наукової (науково-технічної) продукції можуть бути: Міністр оборони та його заступники, начальник Генерального штабу та його заступники, командувачі видів Збройних Сил, високомобільних десантних військ Збройних Сил, Сил спеціальних операцій Збройних Сил, начальники Тилу Збройних Сил, Озброєння Збройних Сил, Головного управління оперативного забезпечення Збройних Сил, керівники структурних підрозділів Міноборони та Генерального штабу, начальники НУ і ВВНЗ.

4. На замовника покладаються:

ініціювання проведення досліджень стосовно визначеної проблеми, що включають теоретичні, експериментальні, патентні, економічні та маркетингові дослідження, надання вихідних даних для розробки ТТЗ (ТЗ) на НДР (ДКР);

погодження з Воєнно-науковим управлінням заявки на виконання НДР (додаток 1), тематичної картки (додаток 2) та присвоєння НДР (ДКР) шифру;

розробка спільно з головним виконавцем (виконавцем) ТТЗ (ТЗ) на НДР (ДКР);

організація, за потреби, експертизи заявок на виконання НДР (ДКР), розгляд результатів експертизи та визначення головного виконавця НДР (ДКР);

затвердження ТТЗ (ТЗ);

прийняття рішення щодо укладання договору на виконання НДР (ДКР) з головним виконавцем;

погодження структури ціни наукової (науково-технічної) продукції з розшифруванням необхідних витрат на виконання договірних НДР (ДКР) та тих, які виконуються за рахунок коштів державного бюджету, наданих як цільове фінансування;

визначення переліку національних стандартів, нормативно-правових актів Міноборони, військових стандартів України, НАТО, які є обов'язковими при виконанні НДР (ДКР);

визначення переліку відомостей, що підлягають охороні, та контроль за виконанням заходів щодо охорони державної таємниці на всіх етапах проведення наукових досліджень;

забезпечення проведення наукових досліджень (фінансове, матеріальне, інформаційне) у межах завдання;

організація супроводу і контролю за виконанням НДР (ДКР) на всіх її етапах, перевірка наукового рівня та якості наукової (науково-технічної) продукції;

приймання окремих етапів та завершеної НДР (ДКР) в цілому, а також рішення щодо подальшого використання результатів НДР (ДКР), спеціального обладнання, залишків матеріалів та інших матеріальних цінностей, що придбані згідно з договором за кошти замовника, і надання головному виконавцю акта про приймання наукової (науково-технічної) продукції;

реалізація (впровадження) результатів наукових досліджень, надання головному виконавцю акта про реалізацію (впровадження).

5. Замовлення на створення наукової (науково-технічної) продукції подаються за напрямом діяльності НУ, ВВНЗ і ВНПВНЗ Збройних Сил у формі ТТЗ (ТЗ) на виконання НДР (ДКР), доручення (розпорядження, протоколу) на виконання оперативного завдання.

Конкретний зміст ТТЗ (ТЗ), порядок його розроблення та затвердження визначають замовник і виконавець, а в разі ініціативного розроблення - виконавець.

Розробленню ТТЗ (ТЗ) на виконання НДР (ДКР) НУ, ВВНЗ, ВВПВНЗ Збройних Сил передують підготовка замовником (споживачем, в інтересах якого проводиться робота) заявки на виконання НДР або тематичної картки, які є дорученням на розроблення ТТЗ (ТЗ).

У дорученні на розроблення ТТЗ (ТЗ) замовник визначає вихідні вимоги у формі головних завдань, показників та характеристик, яким повинні відповідати результати НДР (ДКР).

Заявку (Тематичну картку) замовник може подати кільком потенційним виконавцям для подальшого розгляду та прийняття рішення щодо визначення головного виконавця на конкурсній основі.

ТТЗ (ТЗ) на виконання НДР (ДКР) розробляють на основі наукового прогнозування та перспектив подальшого розвитку відповідного напрямку, результатів виконання попередніх досліджень і експериментальних робіт, аналізу патентної, науково-технічної документації, інформаційних матеріалів щодо новітніх досягнень вітчизняної та зарубіжної науки і техніки.

У дорученні (розпорядженні, вказівках, рішенні, протоколі) на виконання оперативного завдання замовник визначає завдання, показники та характеристики, яким повинні відповідати результати оперативного завдання, надає вихідні дані, визначає форму звітності (додаток 3).

Строк підписання, погодження і затвердження ТТЗ (ТЗ) у цілому не повинен перевищувати одного місяця після доведення Зведеного річного плану наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України до замовників та виконавців НДР, крім НДР (ДКР), що мають гриф обмеження доступу.

6. Для підвищення наукового рівня виконання замовлень Міноборони науковими установами та підприємствами держави замовник може визначати зі складу НУ, ВВНЗ і ВВПВНЗ виконавця наукового (науково-технічного) супроводження створення наукової (науково-технічної) продукції та наукового (науково-технічного) супроводження розробок (модернізації) озброєння і військової техніки.

Завдання, організація і форми здійснення наукового супроводження визначаються замовником і можуть бути оформлені окремим договором (контрактом).

7. Для виконання кожної НДР (ДКР) замовником визначається головний виконавець.

Головними виконавцями (виконавцями) наукових досліджень можуть бути НУ, ВВНЗ, які за призначенням, науковим потенціалом, діючими науковими школами спроможні бути координатором наукових досліджень (наукового і науково-технічного супроводження) за науковою проблемою або завданням.

Головні виконавці є відповідальними за якість і своєчасність виконання НДР (ДКР) у цілому, співвиконавці - стосовно відповідної складової частини НДР (ДКР). У звіті про виконання НДР (ДКР) головний виконавець зазначає результати, отримані співвиконавцями та використані у підсумковому звіті.

Головний виконавець за погодженням із замовником визначає виконавців складових частин (співвиконавців) НДР (ДКР).

Головний виконавець у рамках виконання НДР (ДКР) спрямовує і координує діяльність виконавців складових частин (співвиконавців).

Для проведення наукових досліджень для потреб Збройних Сил можуть залучатися наукові установи інших центральних органів виконавчої влади, інші установи та організації України (за їх згодою).

8. Виконавці беруть участь у формуванні замовлення наукової продукції, здійснюють організацію, виконання та узагальнення результатів наукових досліджень, розроблення рекомендацій щодо їх впровадження.

9. З отриманням доручення на розроблення ТТЗ (ТЗ) та під час виконання НДР (ДКР) головний виконавець (виконавець) НДР (ДКР):

розробляє ТТЗ (ТЗ) на виконання НДР (ДКР), погоджує ТТЗ (ТЗ) із споживачами, в інтересах яких проводитиметься робота, і подає на затвердження замовнику;

разом із виконавцями складових частин НДР визначає зміст ТТЗ (ТЗ) на складові частини і виконує щодо них функції замовника;

визначає трудовитрати НДР (ДКР);

забезпечує складання документів первинного обліку та веде облік фактичних витрат на проведення НДР (ДКР);

визначає вартість НДР (ДКР) згідно з вимогами чинного законодавства України;

у разі службової необхідності готує і подає замовнику матеріали для укладання договору на виконання НДР (ДКР), укладає договори на виконання складових частин НДР (ДКР) з їх виконавцями, складає і затверджує план виконання сумісних робіт із співвиконавцями та координує їх роботу;

розробляє робочі програми НДР (ДКР), розробляє і направляє співвиконавцям часткові ТТЗ (ТЗ) на відповідні складові частини НДР (ДКР);

виконує НДР (ДКР) відповідно до завдань і строків, що встановлені ТТЗ (ТЗ) і договором із замовником;

виконує необхідний аналіз науково-технічних документів стосовно теми НДР (ДКР) і розглядає можливі напрями досліджень;

визначає напрями та методи досліджень;

виконує теоретичні дослідження, розрахунки, математичне моделювання і патентні дослідження;

створює, за необхідності, моделі, макети або експериментальні зразки майбутніх виробів та проводить експериментальні роботи;

порівнює результати експериментальних робіт із результатами теоретичних досліджень;

визначає перспективність подальшого проведення досліджень та надає рекомендації щодо застосування результатів НДР (ДКР);

розробляє, за необхідності, інструкцію з технічного захисту інформації з обмеженим доступом;

визначає комплекс заходів щодо захисту можливих об'єктів інтелектуальної власності, оформляє їх патентний захист і розробляє заходи щодо збереження "НОУ-ХАУ";

оформляє патентний захист можливих об'єктів інтелектуальної власності і розробляє заходи щодо збереження "НОУ-ХАУ";

приймає окремі етапи, складову частину НДР (ДКР) у цілому у співвиконавців;

складає звітну документацію;

несе відповідальність перед замовником за науковий рівень НДР (ДКР), за надані рекомендації, строки та якість виконаних робіт;

подає пропозиції до участі у складі приймальної комісії та здає роботу замовнику;

готує та подає до органу державної реєстрації реєстраційну та облікову картки НДР (ДКР) для реєстрації;

визначає перелік відомостей, що підлягають охороні, а також здійснює контроль за станом охорони державної таємниці на всіх етапах виконання наукових досліджень.

10. Головні виконавці у строк не пізніше 30 календарних днів з дня надходження ТТЗ (ТЗ) розробляють робочі програми НДР (ДКР), а також розробляють і направляють співвиконавцям часткові завдання на відповідні складові частини НДР (ДКР), які затверджуються начальником (керівником) установи (заступником з наукової роботи).

Головні виконавці у строк не пізніше 30 календарних днів з дня отримання від співвиконавців НДР наукової (науково-технічної) продукції (у тому числі проміжного звіту) надають йому акт приймання НДР.

Акт реалізації результатів НДР головний виконавець надає співвиконавцю після отримання відповідного акта від замовника.

11. Співвиконавець (виконавець складової частини НДР (ДКР)) виконує належні роботи згідно з пунктом 10 цього розділу і додатково:

<http://yurist-online.org/>

бере участь у розробленні ТТЗ (ТЗ) на складову частину НДР (ДКР) та у строк не більше 15 календарних днів з дня надходження розглядає і погоджує ТТЗ (ТЗ) на відповідну складову частину НДР (ДКР);

розробляє у встановлений строк свої робочі програми, які підписуються науковим керівником, відповідальним виконавцем і виконавцями, начальником науково-організаційного підрозділу і затверджуються начальником (заступником з наукової роботи) НУ (ВВНЗ) не пізніше ніж протягом 30 календарних днів з дня надходження завдання;

виконує завдання відповідно до затвердженого головним виконавцем ТТЗ (ТЗ) на складову частину;

подає у визначені строки звіт (проміжний звіт, робочі матеріали) головному виконавцю відповідно до ТТЗ (ТЗ) на складову частину.

Строки завершення досліджень співвиконавцями визначаються головними виконавцями з урахуванням часу, необхідного для вивчення матеріалів, які надійшли, підготовки звітних матеріалів і надання їх замовникам у визначені завданнями і робочими програмами строки.

12. Взаємні обов'язки та права на об'єкти інтелектуальної власності, що створені при виконанні НДР (ДКР), між замовником, головним виконавцем і співвиконавцями додатково визначають у договорі на виконання НДР (ДКР), а суперечності між учасниками НДР (ДКР) розглядають і вирішують на погоджувальних нарадах.

13. З метою забезпечення належного наукового рівня виконання НДР (ДКР) в рамках окремих наукових (науково-технічних) проектів, розробок, розроблення статутів, нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів та їх наукового та науково-технічного супроводження може визначатись головна НУ.

Головна НУ - це НУ (ВВНЗ), що за призначенням, науковим потенціалом спроможна бути головним виконавцем та координатором наукових досліджень (наукового супроводження) за науковою проблемою або завданням.

14. Головна НУ за науковою (науково-технічною) проблемою, завданням, проектом або розробкою визначається рішенням Воєнно-наукової ради Міноборони на період виконання та впровадження результатів НДР (ДКР).

Проекти ТТЗ (ТЗ) на виконання НДР (ДКР) у рамках наукових (науково-технічних) проектів, розробок, за якими визначено головні НУ, погоджуються з цими НУ.

Порядок визначення, завдання та функції НУ для здійснення науково-технічного супроводження розроблення (модернізації) озброєння та військової техніки регламентуються відповідним нормативно-правовим актом Міноборони.

15. На головну НУ покладаються:

виконання НДР (ДКР) самостійно або спільно з іншими НУ (ВВНЗ);

формування тематики наукових досліджень за визначеними Міноборони, Генеральним штабом, командуваннями видів Збройних Сил та іншими органами військового управління напрямками та завданнями;

розроблення спільно із співвиконавцями пропозицій з планування наукової і науково-технічної діяльності за відповідними науковими напрямками;

участь у формуванні перспективних та річних планів наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах;

розроблення разом із замовниками ТТЗ (ТЗ) на виконання комплексних НДР (ДКР);

організація взаємодії із замовником під час проведення досліджень.

16. Відповідно до визначених завдань головна НУ (ВВНЗ):

проводить дослідження за визначеними проблемами (темами) самостійно або з іншими НУ (ВВНЗ);

координує наукові дослідження, що проводяться НУ (ВВНЗ) - співвиконавцями комплексних НДР (ДКР);

організовує та проводить наукові конференції, семінари, наради з питань виконання НДР (ДКР), наукового та науково-технічного супроводження;

здійснює наукове керівництво проведенням досліджень НУ (ВВНЗ) - співвиконавцями комплексних НДР (ДКР) та оцінює стан їх виконання у відповідності з ТТЗ (ТЗ);

приймає звітні матеріали від НУ (ВВНЗ) - співвиконавців НДР (ДКР), узагальнює пропозиції та розробляє звіти за результатами проведених досліджень;

інформує замовників про хід виконання досліджень та звітує про виконання НДР (ДКР) у визначені ТТЗ (ТЗ) строки;

розробляє:

пропозиції щодо залучення інших НУ (ВВНЗ) до виконання комплексних НДР (ДКР) як співвиконавців;

загальну методологію досліджень, науково-методичні, інформаційно-довідкові та інші матеріали;

плани проведення досліджень на заходах оперативної, мобілізаційної і бойової підготовки військ (штабів).

17. Головні НУ здійснюють покладені на них функції у тісній взаємодії із замовниками НДР (ДКР).

Головна НУ під час здійснення заходів наукової і науково-технічної діяльності за відповідною науковою проблемою або завданням (завданнями) має право:

утворювати координаційні та експертні ради за відповідними напрямками в рамках виконання комплексних НДР (ДКР);

брати участь у проведенні експертизи пропозицій до планів наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах;

залучати до розробки ТТЗ (ТЗ) на складові НДР (ДКР) представників інших НУ (ВВНЗ) (за погодженням з їх керівниками);

вносити пропозиції до органів управління науковою і науково-технічною діяльністю щодо вдосконалення організаційно-штатної структури та уточнення наукових завдань НУ (ВВНЗ), які визначені головними НУ.

18. Для забезпечення завершення НДР (ДКР), підготовки проектно-конструкторської документації під час створення нових видів продукції або технологічних процесів у структурі наукової установи, вищого навчального закладу може утворюватися дослідне виробництво.

IV. Планування наукової і науково-технічної діяльності

1. Планування наукової і науково-технічної діяльності поділяється на перспективне та річне.

Перспективне планування наукової і науково-технічної діяльності (далі - перспективне планування) здійснюється на період середньострокового оборонного планування у Міноборони і Збройних Силах, річне планування наукової і науково-технічної діяльності (далі - річне планування) - у рамках короткострокового оборонного планування.

2. Заходи наукової і науково-технічної діяльності, що плануються, включаються до перспективних (річних) планів наукової і науково-технічної діяльності видів Збройних Сил, НУ, ВВНЗ і ВНПВНЗ (додаток 4).

У структурних підрозділах Міноборони, Генерального штабу та командувань видів Збройних Сил, інших органах військового управління Збройних Сил заходи наукової і науково-технічної діяльності відображаються окремими розділами у річних планах діяльності (планах підготовки).

3. Планування наукової і науково-технічної діяльності здійснюється за директивним та ініціативним принципами.

За директивним принципом (згідно з наказом (директивою) Міноборони) плануються дослідження та інші види наукової і науково-технічної діяльності відповідно до державних та цільових наукових програм, які спрямовані на вирішення пріоритетних завдань розвитку Збройних Сил.

За ініціативним принципом (за рішенням керівників НУ) плануються дослідження та інші види наукової і науково-технічної діяльності, які спрямовані на розвиток загальних основ воєнної науки.

4. Перспективне планування розпочинається після затвердження Державної програми (концепції) розвитку (реформування) Збройних Сил України, річне - після затвердження підсумкового звіту виконання зведеного річного плану наукової і науково-технічної діяльності (далі - Зведений річний план) за минулий рік.

5. За підсумками виконання заходів Зведеного річного плану до 30 березня року, наступного за звітним, видається наказ Міноборони про результати наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах за звітний період та завдання на наступний період планування (далі - наказ Міноборони про результати наукової і науково-технічної діяльності).

Наказ Міноборони про результати наукової та науково-технічної діяльності розробляється Воєнно-науковим управлінням спільно з уповноваженими структурними підрозділами Міноборони.

6. Перспективний план наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах (далі - Перспективний план) та Зведений річний план розробляються на підставі наказу Міноборони про результати наукової і науково-технічної діяльності та організаційно-методичних вказівок начальника Генерального штабу з підготовки пропозицій до Перспективного (Зведеного річного) плану наукової і науково-технічної діяльності на відповідний період (далі - Організаційні вказівки).

В Організаційних вказівках уточнюються основні завдання наукових досліджень і заходів, які спрямовані на розв'язання актуальних проблем розвитку Збройних Сил, реалізацію державних програм розвитку (реформування) Збройних Сил та розвитку озброєння і військової техніки на наступний плановий період.

7. Організаційні вказівки розробляються Воєнно-науковим управлінням та доводяться до структурних підрозділів Міноборони та Генерального штабу, командувань видів Збройних Сил, інших органів військового управління Збройних Сил, НУ, ВВНЗ і ВВПВНЗ у такі строки:

з річного планування - у місячний строк після видання наказу Міністра оборони про результати наукової і науково-технічної діяльності;

з перспективного планування - у десятиденний строк після затвердження Державної програми (концепції) розвитку (реформування) Збройних Сил України.

8. Основними вихідними даними для перспективного планування є довгострокові та середньострокові політичні, воєнно-стратегічні, економічні та демографічні прогнози, державні та цільові наукові програми, визначені обсяги ресурсних витрат на оборону, підсумки виконання поточних планів наукової і науково-технічної діяльності, пропозиції (замовлення) структурних підрозділів Міноборони та Генерального штабу, командувань видів Збройних Сил, інших органів військового управління Збройних Сил, НУ і ВВНЗ.

Основними вихідними даними для річного планування є державні та цільові наукові програми, Перспективний план, результати виконання заходів наукової і науково-технічної діяльності у поточному році, обсяги фінансування і матеріально-технічного забезпечення, науковий потенціал та наявний виробничий фонд часу НУ, ВВНЗ і ВВПВНЗ, пропозиції структурних підрозділів Міноборони та Генерального штабу, командувань видів Збройних Сил, інших органів військового управління Збройних Сил, НУ, ВВНЗ і ВВПВНЗ.

9. Розроблення Перспективного (Зведеного річного) плану здійснюється Воєнно-науковим управлінням на підставі пропозицій структурних підрозділів Міноборони та Генерального штабу, командувань видів Збройних Сил, інших органів військового управління Збройних Сил, НУ, ВВНЗ і ВВПВНЗ.

Зазначені пропозиції попередньо розглядаються на засіданнях воєнно-наукових (науково-технічних) рад, робочих нарадах, вчених радах та подаються з річного планування до 01 жовтня року, який передуює початку виконання плану, з перспективного планування - у місячний строк після видання відповідних Організаційних вказівок.

10. З метою експертизи проекту Перспективного (Зведеного річного) плану головою Воєнно-наукової ради Міноборони створюється експертна комісія, до складу якої залучаються провідні вчені головних НУ, ВВНЗ та представники структурних підрозділів Міноборони, Генерального штабу та інших органів військового управління Збройних Сил. Результати роботи експертної комісії оформлюються протоколом, який затверджується головою Воєнно-наукової ради Міноборони.

11. Проект Перспективного (Зведеного річного) плану розглядається на засіданні Воєнно-наукової ради Міноборони і в десятиденний строк після його ухвалення подається на затвердження Міністру оборони встановленим порядком.

12. У п'ятнадцятиденний строк після затвердження Перспективного (Зведеного річного) плану Воєнно-наукове управління розсилає електронні версії витягів з нього до структурних підрозділів Міноборони та Генерального штабу, командувань видів Збройних Сил, інших органів військового управління Збройних Сил, НУ, ВВНЗ і ВВПВНЗ для виконання та використання під час планування наукової і науково-технічної діяльності.

Перспективні (річні) плани видів Збройних Сил, НУ, ВВНЗ і ВВПВНЗ розробляються на підставі витягів із затвердженого Перспективного (Зведеного річного) плану та затверджуються керівниками відповідних органів військового управління у п'ятнадцятиденний строк після їх отримання.

13. Річні плани наукової і науково-технічної діяльності НУ, ВВНЗ і ВВПВНЗ передбачають виділення до 30 відсотків резерву із загальних витрат праці на виконання оперативних завдань за письмовими дорученнями (розпорядженнями) органів військового управління Збройних Сил.

У дорученні на виконання оперативного завдання мають бути вказані зміст завдання, строк його виконання та необхідні вихідні дані, а також форма представлення результатів досліджень.

Оперативні завдання НУ, ВВНЗ і ВВПВНЗ понад запланований резерв часу можуть надаватися замовниками як виняток за погодженням з органами військового управління, у підпорядкуванні яких перебувають НУ, ВВНЗ і ВВПВНЗ, і виконуватися за рахунок планових робіт.

14. Усі НДР (ДКР), які включені до річних планів, мають умовне найменування (шифр). Заявки (тематичні картки) на виконання НДР НУ, ВВНЗ, ВВПВНЗ погоджуються із Воєнно-науковим управлінням.

НДР (ДКР), що виконуються кількома виконавцями, повинні мати у планах наукової і науково-технічної діяльності усіх виконавців однакові найменування (шифри).

15. Внесення змін до Перспективного та Зведеного річного планів здійснюється на підставі клопотань замовників наукової (науково-технічної) продукції.

Пропозиції щодо внесення змін до Перспективного та Зведеного річного планів подаються замовниками наукової (науково-технічної) продукції через Воєнно-наукове управління у такі строки:

до Перспективного плану - до початку останнього року його виконання;

до Зведеного річного плану - щоквартально, в останній місяць кварталу.

V. Організація, ведення і координація наукової і науково-технічної діяльності, контроль і звітність

1. Організація наукових досліджень включає комплекс заходів щодо формування замовлення, розроблення та затвердження ТТЗ (ТЗ), визначення головних виконавців (виконавців), призначення наукових керівників і відповідальних виконавців, здійснення контролю за виконанням наукових досліджень, визначення механізму приймання та реалізації (впровадження) наукової (науково-технічної) продукції, розробку програм та методик державних випробувань дослідних зразків озброєння та військової техніки (зразків, що пропонуються для прийняття на озброєння).

2. Документом, що визначає порядок і зміст виконання НДР (ДКР), є робоча програма НДР (ДКР), яка розробляється на кожну таку роботу та (у разі необхідності) на її складові частини.

Для робіт, що виконуються за державним оборонним замовленням, основним документом також є календарний план (для НДР) та відомість виконання (для ДКР).

3. Для виконання кожної НДР (ДКР) наказом начальника (керівника) НУ (ВВНЗ, ВВПВНЗ) призначаються науковий керівник, відповідальний виконавець та виконавці.

4. Науковими керівниками НДР (ДКР) призначаються найбільш досвідчені вчені (наукові працівники), які мають значний досвід та наукові результати за профілем даних НДР (ДКР).

Науковим керівником може бути представник замовника. У такому разі з метою забезпечення належного науково-методичного рівня досліджень може призначатися заступник наукового керівника з числа найбільш досвідчених вчених - представників головного виконавця.

Науковий керівник розробляє загальний задум досліджень, доводить його до всіх виконавців і співвиконавців та координує їх спільну діяльність у напрямі його реалізації, розробляє структуру ціни наукової (науково-технічної) продукції з розшифруванням потрібних витрат на виконання НДР; організовує розроблення і надання співвиконавцям окремих завдань та контролює їх виконання; здійснює науково-методичне забезпечення досліджень; організовує проведення наукових конференцій, семінарів, наукових нарад з обговорення отриманих результатів та напрямів і шляхів подальших досліджень.

Науковий керівник зобов'язаний брати особисту участь у проведенні наукових досліджень з найбільш складних питань НДР (ДКР) і є відповідальним за своєчасність завершення досліджень, якість та обґрунтованість отриманих результатів.

Науковий керівник організовує здавання наукової (науково-технічної) продукції, наукове і науково-технічне супроводження реалізації (впровадження у практику) отриманих наукових результатів із складанням спільно із замовником відповідних актів реалізації наукової (науково-технічної) продукції.

5. Відповідальними виконавцями НДР (ДКР) призначаються наукові працівники і вчені, які мають достатній досвід з організації і проведення досліджень за науковими напрямками, які є профільними для даних НДР (ДКР).

Відповідальний виконавець безпосередньо бере участь у розробці робочої програми НДР (ДКР), календарного плану її виконання та інших документів, відповідає за доведення їх до виконавців і співвиконавців, за реалізацію загального задуму дослідження виконавцями і співвиконавцями, за якість розробки матеріалів НДР (ДКР) і своєчасність подання їх за призначенням згідно з робочою програмою і (або) календарним планом.

Відповідальний виконавець зобов'язаний брати особисту участь у наукових дослідженнях за визначеними питаннями (розділами) робочої програми НДР (ДКР).

Відповідальний виконавець відповідає за здавання наукової (науково-технічної) продукції замовнику.

За пропозицією замовника відповідальний виконавець може залучатись до наукового (науково-технічного) супроводження реалізації (впровадження у практику) отриманих наукових результатів.

6. Робоча програма НДР (ДКР) обговорюється на засіданні секції вченої (наукової, науково-технічної) ради або на науковій нараді лабораторії, відділу (кафедри) НУ (ВВНЗ, ВНПВНЗ), підписується науковим керівником, відповідальним виконавцем і виконавцями, начальником науково-організаційного підрозділу і затверджується начальником (керівником) (заступником з наукової роботи) НУ (ВВНЗ, ВНПВНЗ) не пізніше ніж протягом 30 календарних днів з дня надходження завдання.

7. Контроль наукових досліджень здійснюється з метою перевірки якості та своєчасності виконання НДР (ДКР), узагальнення і розповсюдження досвіду, виявлення та усунення недоліків.

Конкретні форми контролю наукових досліджень визначаються у завданні на їх виконання.

8. Залежно від пріоритетності і строку виконання наукових досліджень, вимог завдання форми звітності про виконання НДР (ДКР) поділяються на робочі матеріали, проміжний звіт, заключний звіт.

Робочі матеріали містять концептуальні погляди на проблеми, які досліджуються, результати досліджень за розділами (пунктами) завдання на виконання НДР (ДКР), уточнюють напрями, форми і методи досліджень.

Проміжний звіт містить результати досліджень за етап (етапи) НДР (ДКР) відповідно до завдання.

Заключний звіт містить результати наукових досліджень, рекомендації щодо шляхів їх реалізації, можливі напрями подальших досліджень.

9. Звітні матеріали розглядаються вченою (науковою, науково-технічною) радою НУ (ВВНЗ, ВНПВНЗ) або їх структурних підрозділів, підписуються відповідним начальником, який є відповідальним за виконання НДР (ДКР) або її складової частини, науковим керівником і відповідальним виконавцем, затверджуються начальником (заступником з наукової роботи) НУ (ВВНЗ, ВНПВНЗ) не пізніше як за 15 календарних днів до відправлення замовнику.

10. Комісія, призначена замовником, здійснює приймання створеної наукової (науково-технічної) продукції та складає відповідний акт, який затверджується замовником і надсилається на адресу головного виконавця в місячний строк. До складу комісії за рішенням замовника може призначатися представник НУ (ВВНЗ, ВНПВНЗ) - головного виконавця.

В акті приймання складових розробки наукової (науково-технічної) продукції обов'язково вказується, які результати (матеріали) і де використані під час складання загального звіту про розроблення наукової (науково-технічної) продукції, наданого замовнику.

Порядок прийняття наукової (науково-технічної) продукції визначається відповідними національними та міждержавними стандартами.

Дата затвердження акта вважається датою прийняття (завершення) НДР (ДКР) (етапу роботи).

У випадку неприймання роботи замовник зобов'язаний надати відзив про її результати. Під час приймання результатів НДР (ДКР) комісія за необхідності встановлює термін коригування звітної документації.

11. НУ, ВВНЗ і ВНПВНЗ за договорами (завданнями) із замовниками можуть надавати послуги щодо реалізації результатів НДР (ДКР) з метою якнайшвидшого впровадження наукових рекомендацій у практику військ і штабів, а також у розробку і створення озброєння та військової техніки.

12. Впровадження результатів НДР (ДКР) документально підтверджується замовниками наукової (науково-технічної) продукції у вигляді акта реалізації НДР (ДКР). Один примірник акта реалізації (відзиву) замовник надає до Воєнно-наукового управління.

Результати дослідження вважаються реалізованими, якщо вони:

використані для розв'язання актуальних питань воєнної науки, будівництва та розвитку Збройних Сил, розроблення нормативно-правових актів України;

використані для обґрунтування проекту ТТЗ на виконання ДКР, припинення або корінної зміни окремої НДР (ДКР);

використані у розробці нових (модернізації існуючих) зразків ОВТ, їх складових частин, програм і напрямів розвитку ОВТ, науково-технічної документації та документів (статутів, настанов, положень, методик, інструкцій);

впроваджені в навчальний процес ВВНЗ (ВНПВВНЗ), підготовку військ (сил) Збройних Сил, використані для написання монографій, підручників, навчальних посібників.

У випадку нереалізації роботи протягом 3-х років з моменту затвердження акта приймання замовник зобов'язаний надати відзив про її результати.

13. Після завершення виконання НДР (ДКР) головні виконавці у місячний строк подають облікові картки НДР (ДКР) державним статистичним і науково-інформаційним органам.

14. Підсумкові звіти про виконання річного плану наукової і науково-технічної діяльності складаються у видах Збройних Сил, структурних підрозділах Міноборони та Генерального штабу, НУ, ВВНЗ і ВНПВНЗ (додаток 5).

Підсумкові звіти складаються відповідними структурами управління науковою і науково-технічною діяльністю, підписуються відповідними начальниками (командувачами) і надсилаються за підпорядкованістю у Воєнно-наукове управління до 01 лютого року, наступного за звітним.

Копії підсумкових звітів про виконання річних планів наукової і науково-технічної діяльності ВВНЗ і ВНПВНЗ надсилають до уповноваженого структурного підрозділу Міноборони, відповідального за розвиток воєнної науки.

15. Воєнно-наукове управління до 30 березня року, наступного за звітним, складає узагальнений підсумковий звіт виконання Зведеного річного плану та подає його встановленим порядком на затвердження Міністру оборони України.

16. Координація організації і проведення досліджень здійснюється начальником Генерального штабу через Воєнно-наукове управління.

17. Координація діяльності співвиконавців досліджень при виконанні НДР (ДКР) організовується і здійснюється головними виконавцями за цілями, завданнями, формами і методами досліджень, етапами НДР (ДКР) і строками їх виконання.

Під час координації наукових досліджень головний виконавець здійснює:

розподіл функцій і завдань співвиконавців НДР (ДКР);

узгодження тактико-технічних і технічних завдань на проведення досліджень, форм і способів їх вирішення;

розробку часткових технічних завдань на проведення досліджень співвиконавцями;

узгодження або розроблення методичного апарату досліджень;

узгодження питань розподілу та охорони прав на об'єкти права інтелектуальної власності;

підготовку і проведення наукових семінарів, нарад, засідань координаційних рад з обговорення напрямів і шляхів досліджень, отриманих результатів, їх відповідності поставленим завданням;

розподіл фінансових ресурсів, матеріально-технічних та інших засобів, які виділяються для виконання наукових досліджень;

узгодження звітних матеріалів згідно із завданням, робочою програмою та іншими документами.

18. Координація наукової і науково-технічної діяльності на міжвідомчому рівні організовується і здійснюється при спільному виконанні наукових досліджень з науковими установами інших центральних органів виконавчої влади України з метою узгодження напрямів і шляхів досліджень, раціонального розподілу і використання наукового потенціалу і ресурсів, обміну інформацією з питань, що досліджуються, термінів виконання наукових робіт, видів та строків звітності.

Спільними наказами (рішеннями) міністерств та інших центральних органів виконавчої влади України, установи яких беруть участь у спільних наукових дослідженнях, визначаються наукові проблеми, завдання та головні виконавці і співвиконавці.

19. Порядок участі суб'єктів наукової і науково-технічної діяльності у міжнародному співробітництві і основи координації цієї діяльності визначаються відповідним нормативно-правовим актом Міноборони.

VI. Особливості організації наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України в особливий період

1. Основною формою проведення наукових досліджень в особливий період є виконання оперативних завдань за усіма видами наукової і науково-технічної діяльності.

З уведенням особливого періоду здійснюється перегляд тематики наукових досліджень та коригування планів їх виконання.

2. В особливий період Воєнно-наукове управління Генерального штабу Збройних Сил України (далі - Воєнно-наукове управління) спільно з уповноваженими структурними підрозділами Міноборони ініціює встановленим порядком внесення змін (коригування) до Зведеного річного плану на поточний рік.

3. У 10-денний строк з моменту отримання рішення щодо внесення змін та доповнень до Зведеного річного плану на поточний рік замовники (споживачі) наукової (науково-технічної) продукції надають узгоджені з виконавцем пропозиції до Воєнно-наукового управління.

4. Щодо кожної НДР зі складу затверджених Зведеним річним планом на поточний рік пропозиції замовників можуть бути такими:

продовження виконання роботи без змін у ТТЗ (ТЗ);

продовження виконання роботи із внесенням змін (уточнень) у ТТЗ (ТЗ);

призупинення виконання роботи до завершення особливого періоду або до окремого розпорядження про продовження виконання;

продовження виконання НДР як оперативного завдання із зазначенням уточнених строків виконання;

завершення теоретичних робіт за досягнутим результатом та доведення наукових розробок із поданням звітності у визначений строк;

припинення роботи та виключення її зі Зведеного річного плану на поточний рік.

Крім того, можуть подаватися пропозиції щодо замовлення наукових досліджень за проблематикою, що не були передбачені до виконання затвердженим Зведеним річним планом на поточний рік.

5. Воєнно-наукове управління спільно з уповноваженими структурними підрозділами Міноборони узагальнює отримані пропозиції та встановленим порядком готує проект рішення Міністра оборони України про внесення змін до Зведеного річного плану на особливий період. Затверджене Міністром оборони України рішення доводиться до замовників (споживачів) наукової (науково-технічної) продукції, органів управління науковою і науково-технічною діяльністю у Збройних Силах та начальників НУ (ВВНЗ, ВНПВВНЗ) - виконавців робіт в частині, що стосується.

6. Після отримання рішення Міністра оборони України замовники та виконавці наукових досліджень, виконання яких продовжується в особливий період, за потреби розробляють і затверджують доповнення до ТТЗ (ТЗ) на НДР.

7. Не пізніше ніж за 10 робочих днів із часу надходження ТТЗ (ТЗ) на НДР здійснюється коригування робочих програм. Скоригована робоча програма виконання НДР підписується науковим керівником, відповідальним виконавцем, виконавцями, начальником науково-організаційного підрозділу і затверджується начальником (керівником) НУ (ВВНЗ).

8. Начальники НУ (ВВНЗ) - виконавці робіт відповідно до скоригованих робочих програм виконання НДР вносять зміни до річних планів наукової і науково-технічної діяльності НУ (ВВНЗ), здійснюють перерозподіл вивільнених ресурсів працевитрат, за потреби вносять зміни в накази про призначення наукових керівників, відповідальних виконавців та виконавців робіт.

9. НУ (ВВНЗ) організують моніторинг (аналіз) обстановки, що складається в особливий період, за інформацією, яка надається відповідними штабами та управліннями, розроблення, підготовку та доведення встановленим порядком практичних рекомендацій (пропозицій) за напрямками діяльності (підготовки фахівців) для подальшого впровадження в підготовку та застосування Збройних Сил України. Органи військового управління забезпечують НУ (ВВНЗ) відповідною інформацією за запитом або самостійно.

10. Для термінового вирішення наукових проблем встановленим порядком можуть створюватися експертно-аналітичні, дослідні та інші робочі групи із залученням представників НУ (ВВНЗ).

11. За рішенням керівників органів управління, яким підпорядковані НУ (ВВНЗ), організується робота щодо вивчення, узагальнення та розповсюдження досвіду підготовки та застосування підрозділів (частин) Збройних Сил України. Представники НУ (ВВНЗ) встановленим порядком можуть безпосередньо залучатись для надання допомоги частинам (підрозділам) щодо їх підготовки до ведення бойових дій.

12. Приймання наукової (науково-технічної) продукції, створеної в результаті виконання наукових досліджень в особливий період, здійснюється за скороченою процедурою, що встановлюється замовником наукових досліджень.

13. На НДР, що завершуються за досягнутим результатом, за згодою замовників (споживачів) дозволяється замість оформленого звіту про НДР надавати робочі матеріали.

14. Звіти про НДР, виконання яких повністю припиняється, та на ті, що призупинені до завершення особливого періоду, складаються за станом їх виконання.

VII. Забезпечення наукової і науково-технічної діяльності

1. Забезпечення наукової і науково-технічної діяльності спрямоване на створення умов ефективного її ведення за всіма видами.

Організація забезпечення наукової і науково-технічної діяльності здійснюється з метою ефективного використання наявних фінансових, кадрових, матеріально-технічних, інформаційних ресурсів для розвитку воєнної науки у державі.

Зміст організації забезпечення наукової і науково-технічної діяльності полягає в узгодженій діяльності суб'єктів наукової і науково-технічної діяльності та органів постачання щодо планування, одержання, розподілу, зберігання та використання усіх видів ресурсів.

До основних видів забезпечення наукової і науково-технічної діяльності належать правове, фінансове, матеріально-технічне, кадрове, інформаційне та методичне забезпечення.

Порядок забезпечення наукової і науково-технічної діяльності різними видами ресурсів регламентується чинним законодавством України, відповідними нормативно-правовими актами Міноборони та цим Положенням.

2. Правове забезпечення наукової і науково-технічної діяльності здійснюється з урахуванням вимог чинного законодавства України.

Керівництво організацією правового забезпечення наукової і науково-технічної діяльності здійснюється шляхом доведення нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів до відома суб'єктів наукової і науково-технічної діяльності, контролю за їх виконанням, а також супроводження розробки і прийняття нових нормативно-правових актів.

3. Фінансове забезпечення наукової і науково-технічної діяльності здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.

Фінансування наукової і науково-технічної діяльності за рахунок коштів Державного бюджету України здійснюється відповідно до законодавства України.

Джерела фінансування наукової і науково-технічної діяльності:

кошти Державного бюджету України;

добровільні внески юридичних і фізичних осіб, у тому числі нерезидентів України;

інші джерела, не заборонені законодавством України.

Міноборони здійснює фінансування створення наукової (науково-технічної) продукції у межах асигнувань, передбачених кошторисом Міноборони на забезпечення наукової і науково-технічної діяльності за відповідними кодами економічної класифікації видатків.

НУ, ВВНЗ і ВВПВНЗ можуть укладати договори (угоди) на створення (передачу) наукової (науково-технічної) продукції, у тому числі спеціального призначення, з установами, організаціями та підприємствами Міноборони, інших центральних органів виконавчої влади.

Фінансування залучених до виконання наукових досліджень сторонніх організацій здійснюється головними виконавцями за окремими договорами (контрактами) згідно із законодавством України.

НУ дозволяється згідно із їхніми положеннями (статутами) утримувати працівників Збройних Сил та проводити наукові дослідження за рахунок надходжень коштів, отриманих від здійснення господарської діяльності, види якої визначені чинним законодавством як такі, що дозволяються здійснювати військовим частинам, закладам та установам Збройних Сил.

За рахунок коштів замовника договірних робіт для виконання цих робіт у НУ, ВВНЗ і ВВПВНЗ можуть створюватися тимчасові науково-дослідні підрозділи (відділення, лабораторії, групи, трудові колективи), які діють за принципами самоокупності.

Кошти, отримані НУ, ВВНЗ і ВНПВНЗ за наукову (науково-технічну) продукцію, зараховуються до державного бюджету України і використовуються зазначеними установами (закладами) відповідно до вимог чинного законодавства України.

Контроль за використанням коштів, бухгалтерський облік витрат проведення НДР (ДКР) у НУ (ВВНЗ, ВНПВНЗ) та їх результатів здійснюються відповідно до вимог чинного законодавства України.

Наукова (науково-технічна) продукція, створена або оплачена за рахунок державного бюджету, підлягає обов'язковій реєстрації та обліку у встановленому порядку.

Крім того, обов'язковому обліку у Збройних Силах України підлягає вся наукова (науково-технічна) продукція незалежно від джерел її надходження.

4. Матеріально-технічне забезпечення наукової і науково-технічної діяльності спрямовується на створення та підтримку у належному стані науково-експериментальної і лабораторно-виробничої бази, необхідної для ефективного ведення досліджень і розробок.

Матеріально-технічне забезпечення здійснюється шляхом узгоджених дій суб'єктів наукової і науково-технічної діяльності та органів забезпечення з номенклатури усіх видів матеріально-технічних ресурсів.

Розвиток експериментальної, лабораторної та виробничої бази суб'єктів наукової і науково-технічної діяльності здійснюється відповідно до їх перспективних та річних планів наукової і науково-технічної діяльності залежно від обсягів фінансування та строків постачання.

Матеріально-технічне забезпечення наукової і науково-технічної діяльності регламентується відповідними нормативно-правовими актами Міноборони.

5. Кадрове забезпечення наукової і науково-технічної діяльності спрямоване на створення, ефективне використання та збереження інтелектуального потенціалу для забезпечення належного рівня організації і проведення досліджень та розробок.

Комплектування штатних посад наукових і науково-педагогічних працівників у науково-дослідних установах, вищих військових навчальних закладах та військових підрозділах вищих навчальних закладів, підготовка та підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних кадрів та атестація наукових і науково-педагогічних працівників здійснюються відповідно до вимог чинного законодавства України.

На наукових працівників Збройних Сил (крім військовослужбовців) структурних підрозділів Міноборони та Генерального штабу, штабів видів Збройних Сил, НУ, ВВНЗ і ВНПВНЗ розповсюджується можливість суміщення з посадами наукових працівників у тимчасових наукових структурах, що створюються відповідно до законодавства України.

6. Інформаційне забезпечення наукової і науково-технічної діяльності спрямоване на задоволення потреб суб'єктів наукової діяльності в інформації, необхідній для створення наукової (науково-технічної) продукції.

Інформаційне забезпечення наукової і науково-технічної діяльності здійснюється за видами науково-інформаційної діяльності, до яких належать: збирання, обробка, зберігання, оновлення і поширення інформації.

Джерелами інформації є передбачені чинним законодавством України документи та інші носії, що зберігають інформацію. Сукупність джерел інформації складає інформаційні ресурси - систематизоване збирання наукової і науково-технічної літератури та документації (книги, брошури, періодичні видання, патентна, нормативно-технічна та конструкторська документація, звітна документація про НДР і ДКР, депоновані рукописи, переклади наукової літератури), зафіксоване на паперових та інших носіях.

Організація забезпечення суб'єктів наукової і науково-технічної діяльності спеціальною інформацією здійснюється уповноваженими органами Збройних Сил спільно з відповідною службою Міністерства освіти і науки України.

Суб'єкти наукової і науково-технічної діяльності здійснюють доступ до інформаційних ресурсів за такими формами:

вільний доступ до відкритої інформації довідково-інформаційних фондів загальнодоступного користування;

обмін інформацією з організаціями та установами інших центральних органів виконавчої влади на контрактній (договірній) основі;

одержання інформації за запитом від відповідної організації, установи;

доступ до міжнародних інформаційних ресурсів спільного користування згідно з діючими міждержавними угодами.

Організація належного захисту та зберігання інформації здійснюється шляхом впровадження організаційних та технічних заходів відповідно до чинного законодавства України.

Порядок інформаційного забезпечення суб'єктів наукової і науково-технічної діяльності регламентується відповідним нормативно-правовим актом Міноборони.

Регулювання діяльності у сфері трансферу технологій здійснюється відповідно до законодавства України.

7. Організація науково-методичного забезпечення наукової і науково-технічної діяльності регламентується актами організаційно-розпорядчого характеру, які розробляються органами управління науковою і науково-технічною діяльністю та за їх дорученням - НУ, ВВНЗ і ВНПВНЗ.

Науково-методичне забезпечення є невід'ємною частиною всіх видів наукової і науково-технічної діяльності і спрямоване на створення на основі системного підходу науково-методичного апарату забезпечення всіх видів та форм наукової і науково-технічної діяльності. Відповідальними за науково-методичне забезпечення є наукові керівники робіт. За необхідності здійснюється окреме планування науково-методичного забезпечення.

**Начальник Воєнно-наукового
управління Генерального штабу
Збройних Сил України
полковник**

Ю. А. Гусак

Додаток 1
до Положення про організацію наукової і науково-технічної
діяльності у Збройних Силах України
(пункт 4 розділу III)

ЗАЯВКА НА ВИКОНАННЯ НДР

1. Назва НДР _____
_____
2. Повна та скорочена назва організації головного виконавця і його підпорядкованість
_____
_____
3. Виконавці складових частин НДР _____
_____
4. Мета виконання НДР _____
_____
5. Назва кінцевої наукової і науково-технічної продукції НДР
_____

_____

_____

6. Споживачі наукової і науково-технічної продукції та сфери її застосування

_____

_____

7. Основні проблеми, які вирішує НДР _____

_____

8. Обґрунтування можливості досягнення мети і завдань НДР _____

(наявність ідеї, гіпотези, публікацій, патенту, НОУ-ХАУ, моделі, макета, зразка матеріалу,

речовини, результатів попередніх досліджень, випробувань та посилання на джерело)

9. Строк виконання НДР _____

10. Загальна вартість НДР, запропонована автором заявки (тис. грн):

усього _____,

у тому числі на перший рік _____

11. Виконання НДР планується за рахунок (тис. грн):

держбюджету (утримання) _____;

позабюджетних коштів _____

12. Відомості про одержання виконавцем попереднього фінансування НДР, її аналога або стадії (етапу) виконання

Назва НДР, її аналога або попередньої стадії	Терміни фінансування (початок, кінець)	Загальна сума (тис. грн)	Назва органу управління, структурного підрозділу, що
---	---	-----------------------------	---

етапу виконання			фінансував НДР чи її складову частину

13. Спосіб реалізації та назва підприємства або організації, де передбачається використання результатів досліджень _____
 _____ (передача споживачу техніко-
 _____ економічного обґрунтування, результатів випробувань, макетів, моделей і ТЗ на проведення нової НДР або
 _____ ТЗ на ДКР (ДТР), рекомендацій для модернізації (удосконалення) продукції, що існує, розроблення стандартів, нормативних документів тощо)

14. Прізвище, ім'я та по батькові автора заявки, його посада, науковий ступінь, поштова адреса, телефон, факс _____
 _____

15. Інші установи Збройних Сил, організації України та відомі науковці, що працюють у цьому напрямі _____
 _____
 _____

16. Висновки заявника про соціально-економічну доцільність виконання НДР _____
 _____
 _____

Керівник організації
 головного виконавця

_____ (посада) (військове звання) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____

Керівник організації
 основного споживача (користувача)

_____ (посада) (військове звання) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____

(дата)

М. П.

(дата)

М. П.

ПОГОДЖЕНО
Начальник Воєнно-наукового управління
Генерального штабу Збройних Сил України

_____
(військове звання) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____
(дата)

М. П.

Додаток 2
до Положення про організацію наукової і науково-технічної
діяльності у Збройних Силах України
(пункт 4 розділу III)

ТЕМАТИЧНА КАРТКА

Шифр і найменування роботи, мета роботи, замовник, споживач, джерело фінансування, основні вимоги завдання (ТЗ, ТТЗ)	Головна установа-виконавець, співвиконавці	Строк виконання роботи в цілому та за етапами	Орієнтовна вартість (тис. грн)			Результати, що очікуються, та форми їх реалізації, у тому числі у народному господарстві	Де планується реалізація результатів роботи
			20__ рік	20__ рік	разом		
Тема роботи, шифр Підстава							

Мета роботи Замовник Споживач Джерело фінансування Основні вимоги до завдання (ТЗ, ТТЗ)							
---	--	--	--	--	--	--	--

ЗАТВЕРДЖЕНО

Головний виконавець (розробник)

ПОГОДЖЕНО

Замовник

Споживач

_____

(посада) (військове звання) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____

(посада) (військове звання) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____

(посада) (військове звання) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____

(дата)

_____

(дата)

_____

(дата)

М. П.

М. П.

М. П.

ПОГОДЖЕНО

Начальник Воєнно-наукового управління
 Генерального штабу Збройних Сил України

_____

(військове звання) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____

(дата)

М. П.

Додаток 3
 до Положення про організацію
 наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України

<http://yurist-online.org/>

ДОРУЧЕННЯ НА ВИКОНАННЯ ОПЕРАТИВНОГО ЗАВДАННЯ

1. Тема досліджень _____
_____
2. Підстава _____
3. Мета виконання оперативного завдання _____
_____
4. Основні проблеми, які необхідно дослідити, вимоги до виконання оперативного завдання, заходів щодо забезпечення збереження інформації _____
_____
5. Споживачі наукової і науково-технічної продукції та сфери її застосування _____
_____
6. Вихідні дані для виконання оперативного завдання (можуть надаватись окремим додатком) _____
_____
7. Строки виконання _____
8. Назва кінцевої наукової і науково-технічної продукції, форма звітності _____
_____
9. Джерело фінансування _____
10. Інше _____

Керівник організації
головного виконавця

_____

(посада) (військове звання) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____

(дата)

М. П.

Керівник організації
основного споживача (користувача)

_____

(посада) (військове звання) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____

(дата)

М. П.

ПОГОДЖЕНО
Начальник Воєнно-наукового управління
Генерального штабу Збройних Сил України

_____

(військове звання) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____

(дата)

М. П.

Додаток 4
до Положення про організацію наукової і науково-технічної
діяльності у Збройних Силах України
(пункт 2 розділу IV)

Гриф обмеження доступу

Прим. N ____

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

_____ (дата)

ПЕРСПЕКТИВНИЙ ПЛАН

наукової і науково-технічної діяльності _____ на _____ - _____ роки
планування) (назва НУ (підрозділу)) (період)

I. Пояснювальна записка

У першому розділі викладаються замисел наукової та науково-технічної діяльності, мета та головні завдання наукової і науково-технічної діяльності, шляхи і способи її досягнення.

Загальна характеристика плану (пріоритетні наукові напрями, загальна кількість робіт за напрямками і їх спрямованість, замовники робіт і тривалість виконання, відповідність перспективному плану, кількість робіт, що завершуються у поточному році, які результати очікуються).

Характеристика НДР (ДКР) і наукових праць (спрямованість досліджень, кількість робіт, вартість), які виконуються за державним замовленням, за замовленнями видів Збройних Сил, структурних підрозділів Міністерства оборони та Генерального штабу Збройних Сил України, ініціативних робіт НУ, ВВНЗ.

II. Дослідження за науковими напрямками (проблемами)

У другому розділі приводяться перелік наукових напрямів (проблем), наукових завдань, їх замовники, головні виконавці (співвиконавці), терміни та етапи виконання, очікуваний результат.

Перелік НУ (ВВНЗ), які визначені головними НУ за відповідними науковими проблемами та завданнями на період виконання та впровадження результатів НДР (ДКР).

Таблиця 1

N з/п	Наукові проблеми	Наукові завдання на плановий період	Термін виконання						Головний замовник, співзамовник	Головний виконавець, співвиконавець
			20...	20...	20...	20...	20...	20...		
1. Воєнна безпека України										
1										
2. Будівництво Збройних Сил України										
2										
3. Форми і способи підготовки та застосування Збройних Сил України										
3										
4. Військово-технічна політика, оборонні технології, розробка сучасного озброєння і військової техніки та оснащення ними Збройних Сил України										
4										

III. Інші заходи наукової і науково-технічної діяльності

У третьому розділі приводяться основні заходи щодо проведення досліджень на навчаннях та інших заходах оперативної, мобілізаційної і бойової підготовки; проведення випробувань нових систем (зразків) озброєння і військової техніки; розроблення наукових праць; проведення наукових конференцій і семінарів.

IV. Удосконалення організації наукової і науково-технічної діяльності

У четвертому розділі приведено планові показники з підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів, розвитку матеріально-технічної та науково-інформаційної бази.

Підготовка науково-педагогічних і наукових кадрів

<http://yurist-online.org/>

N з/п	Шифр спеціальності	Доктори наук			Кандидати наук			Терміни	
		у докторантурі	здобувачі		ад'юнктура		здобувачі	розробки дисертації	захисту дисертації
			на посадах СНС	на інших посадах	денна	заочна			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

V. Забезпечення наукової і науково-технічної діяльності

У п'ятому розділі приводиться методичне, правове, фінансове, матеріально-технічне, інформаційне та кадрове забезпечення виконання плану.

_____ (посада) (військове звання) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____ (дата)

Гриф обмеження доступу

Прим. N ____

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (посада) (військове звання) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____ (дата)

ЗВЕДЕНИЙ РІЧНИЙ (РІЧНИЙ) ПЛАН

наукової і науково-технічної діяльності _____ на _____ рік.
(назва НУ (підрозділу))

I. Пояснювальна записка

У першому розділі викладаються замисел наукової та науково-технічної діяльності, мета та головні завдання наукової і науково-технічної діяльності, шляхи і способи її досягнення.

Загальна характеристика плану (перелік наукових напрямів, проблем, загальна кількість робіт за науковою проблемою та їх спрямованість, замовники робіт і тривалість виконання, відповідність перспективному плану, кількість робіт, що завершуються у поточному році, які результати очікуються).

Характеристика НДР (ДКР) і наукових праць (спрямованість досліджень, кількість робіт, вартість), які виконуються за державним замовленням, за замовленнями видів Збройних Сил, структурних підрозділів Міністерства оборони та Генерального штабу Збройних Сил України, ініціативних робіт НУ, ВВНЗ.

II. Дослідження за науковими напрямами (проблемами)

У другому розділі зазначаються перелік НДР (ДКР) за науковими напрямами (проблемами), їх замовники, головні виконавці (співвиконавці), терміни та етапи виконання, очікуваний кінцевий результат.

Таблиця 1

N	Наукові напрями,	Тема роботи і її	Замовник роботи	Головний	Термін виконання	Науковий	Вартість роботи
---	------------------	------------------	-----------------	----------	------------------	----------	-----------------

з/п	наукові проблеми	шифр		виконавець, співвиконавці	всієї роботи, форма звітності у поточному році	результат, що очікується	загальна (на поточний рік)*
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Воєнна безпека України							
2. Будівництво Збройних Сил України							
3. Форми і способи підготовки та застосування Збройних Сил України							
4. Військово-технічна політика, оборонні технології, розробка сучасного озброєння і військової техніки та оснащення ними Збройних Сил України							

* Вартість НДР з розшифруванням витрат на її виконання розраховується за окремою методикою.

III. Інші заходи наукової і науково-технічної діяльності

Проведення досліджень на навчаннях та інших заходах оперативної, мобілізаційної і бойової підготовки та у повсякденній діяльності

Таблиця 2

N з/п	Термін і місце проведення	Тема досліджень	Головна наукова установа (організація)	Наукові установи (організації), що залучаються	Завдання наукових установ (організацій)	Цілі досліджень	Фінансові витрати
1	2	3	4	5	6	7	8

	Усього						
--	--------	--	--	--	--	--	--

Проведення випробувань

Таблиця 3

N з/п	Термін і місце проведення випробування	Тема випробування	Цілі випробування	Результат, що очікується	Головна наукова установа (організація)	Наукові установи (організації), що залучаються	Вартість випробування
1	2	3	4	5	6	7	8

Розробка наукових праць

Таблиця 4

N з/п	Науковий напрям	Назва праці (монографії, дисертації, довідника, словника)	Головний виконавець	Співвиконавці	Терміни	
					розробки	видання
1	2	3	4	5	6	7

Наукові конференції і семінари

Таблиця 5

N з/п	Науковий напрям	Наукові проблеми	Тема і мета конференції, семінару	Термін і місце проведення	Організатор
1	2	3	4	5	6

IV. Удосконалення організації наукової і науково-технічної діяльності

У четвертому розділі приведено планові показники з підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів, розвитку матеріально-технічної та науково-інформаційної бази.

Підготовка науково-педагогічних і наукових кадрів

Таблиця 6

N з/п	Шифр спеціальності	Доктори наук			Кандидати наук			Терміни	
		у докторантурі	здобувачі		ад'юнктура		здобувачі	розробки дисертації	захисту дисертації
			на посадах СНС	на інших посадах	денна	заочна			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

V. Забезпечення наукової і науково-технічної діяльності

У п'ятому розділі приводиться методичне, правове, фінансове, матеріально-технічне, інформаційне та кадрове забезпечення виконання плану.

(посада) (військове звання) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____
(дата)

Додаток 5
до Положення про організацію наукової і науково-технічної
діяльності у Збройних Силах України
(пункт 14 розділу V)

Гриф обмеження доступу

Прим. N ____

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____
(посада) (військове звання) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____
(дата)

ЗВІТ
про наукову і науково-технічну діяльність

<http://yurist-online.org/>

(виду Збройних Сил України, управління, НУ, ВВНЗ, за період планування)

1. Характеристика виконання плану наукової діяльності за звітний період планування (кількість НДР (ДКР), які було заплановано, які виконувалися, які не виконувалися, та причина невиконання, кількість завершених, кількість НДР (ДКР), результати яких впроваджено у повсякденну діяльність військ (сил), ефективність виконання плану).

2. Відомості про виконання НДР (ДКР) та оперативних завдань.

2.1. Відомості про виконання наукових досліджень

Таблиця 1

N з/п	Наукові проблеми	Тема НДР (ДКР) і її шифр	Замовник НДР (ДКР)	Головний виконавець, співвиконавці	Термін виконання	Трудовитрати (людино-годин), фактична вартість* виконання НДР (ДКР)	Характеристика отриманих результатів
1	2	3	4	5	6	7	8
	1. Воєнна безпека України						
	2. Будівництво Збройних Сил України						
	3. Форми і способи підготовки та застосування Збройних Сил України						
	4. Військово-технічна політика, оборонні технології, розробка сучасного озброєння і військової техніки та оснащення ними Збройних Сил України						

* Вартість НДР з розшифруванням витрат на її виконання розраховується за окремою методикою.

2.2. Відомості про виконання оперативних завдань

Таблиця 2

N з/п	Види завдань, виконаних за минулий рік, замовник та підстава	Термін проведення	Трудовитрати (людино-годин)	Характеристика отриманого результату
1	2	3	4	5

3. Відомості про проведення досліджень на навчаннях та інших заходах оперативної, мобілізаційної і бойової підготовки

Таблиця 3

N з/п	Термін і місце проведення	Тема та цілі досліджень	Головна наукова установа (організація) та наукові установи, що залучаються	Результати досліджень*	Фінансові витрати
1	2	3	4	5	6
	Усього				

4. Відомості про проведення наукових (науково-практичних) конференцій, семінарів тощо

Таблиця 4

N з/п	Наукова проблема, науковий напрям	Тема конференції (семінару), термін і місце проведення	Організатор та учасники конференції (семінару)	Короткий зміст заходу, отриманий результат*
1	2	3	4	5

--	--	--	--	--

* Зазначаються конкретні результати, а також наукові праці (методичні рекомендації, порадики, тематичні збірники тощо), які були розроблені за результатами проведення досліджень, конференцій та семінарів.

5. Відомості про проведення винахідницької і раціоналізаторської роботи

Таблиця 5

Винаходи					Раціоналізаторські пропозиції					Технічні рішення*, які захищені патентами України
чисельність винахідників		кількість заявок на винаходи	отримано патентів на винахід		чисельність раціоналізаторів		кількість заявок на видачу свідоцтв про рацпропозицію	отримано свідоцтв на рацпропозиції		
усього	військово-службовців		усього	впроваджено	усього	військово-службовців		усього	впроваджено	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

6. Відомості про міжнародне військово співробітництво в науковій сфері

Таблиця 6

N з/п	Наукова проблема, науковий напрям	Назва заходу, тема, термін і місце проведення	Організатор та учасники заходу	Короткий зміст заходу, отриманий результат
1	2	3	4	5

7. Відомості про розробку наукових праць

Таблиця 7

N з/п	Найменування наукової праці	Терміни завершення розробки видання, що планувалися	Відомості про виконання (коли, де опубліковано)	Примітки
1	2	3	4	5

* До таблиці додається коротка характеристика найбільш вагомих результатів винахідницької і раціоналізаторської роботи.

8. Відомості про чисельність та переміщення наукових та науково-педагогічних кадрів

8.1. Укомплектованість особовим складом НУ

Таблиця 8

Загальна чисельність												Чисельність наукових посад					
штат						список						штат			список		
усьог о	генерал и	офіцер и	прапорщик и (мічмани)	солдати, сержанти (матроси, старшини)	працівник и Збройних Сил України	усьог о	генерал и	офіцер и	прапорщик и (мічмани)	солдати, сержанти (матроси, старшини)	працівник и Збройних Сил України	усьог о	військово - службовц і	працівник и Збройних Сил України	усьог о	військово - службовц і	працівник и Збройних Сил України
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

8.2. Науковий потенціал НУ Збройних Сил України

Таблиця 9

Військовослужбовці						Працівники Збройних Сил України				Всього на повну ставку	
доктори наук			кандидати наук			доктори наук		кандидати наук		доктори наук	кандидати наук
ДВН*	ДТН*	інших наук	КВН*	КТН*	інших наук	на повну ставку	за сумісництвом	на повну ставку	за сумісництвом		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

* ДВН - доктори військових наук, ДТН - доктори технічних наук, КВН - кандидати військових наук, КТН - кандидати технічних наук.

8.3. Відомості щодо розподілу наукових кадрів за віком (без сумісників)

Таблиця 10

Кількість науковців	У тому числі мають науковий ступінь															
	доктора наук								кандидата наук							
	усього	з них							усього	з них						
		до 29 років	30 - 39 років	40 - 49 років	50 - 54 років	55 - 59 років	60 - 69 років	70 років і більше		до 29 років	30 - 39 років	40 - 49 років	50 - 54 років	55 - 59 років	60 - 69 років	70 років і більше
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

9. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів

9.1. Функціонування докторантури

Таблиця 11

N з/п	Докторантура*														Здобувачі		
	штат		список		набір поточного випуску		закінчили навчання		захист дисертацій				подали дисертацію в спеціалізовану вчену раду		усього	захист здобувачів за спеціальностями	усього підготовлено та захищено
	усього	за спеціальностями	усього	за спеціальностями	усього	за спеціальностями	усього	за спеціальностями	достроково		в рік випуску		усього	за спеціальностями			
									усього	за спеціальностями	усього	за спеціальностями			усього	за спеціальностями	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

* Форма заповнюється за наявності в установі докторантури.

9.2. Функціонування ад'юнктури

Таблиця 12

N з/п	Ад'юнктура*														Здобувачі		
	штат		список		набір поточного випуску		закінчили навчання		захист дисертацій				подали дисертацію в спеціалізовану вчену раду		усього	захист здобувачів за спеціальностями	усього підготовлено та захищено
	усього	за спеціальностями	усього	за спеціальностями	усього	за спеціальностями	усього	за спеціальностями	достроково		в рік випуску		усього	за спеціальностями			
									усього	за спеціальностями	усього	за спеціальностями			усього	за спеціальностями	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

* Форма заповнюється за наявності в установі ад'юнктури.

10. Функціонування спеціалізованих вчених рад

Таблиця 13

N з/п	Шифр спеціалізованої вченої ради*	Перелік спеціальностей, за якими проводиться захист		Захист дисертацій в спеціалізованих вчених радах за спеціальностями			
				представниками установи, яка звітує		представниками інших установ	
		доктори наук	кандидати наук	доктори наук	кандидати наук	доктори наук	кандидати наук
1	2	3	4	5	6	7	8

11. Узагальнені висновки щодо плану наукової і науково-технічної діяльності:

якість виконання заходів;

чинники, що вплинули на результати роботи (сприятливі, несприятливі);

виявлені резерви;

пропозиції щодо плану наукової діяльності на наступний термін.

_____
(посада) (військове звання) (підпис) (ініціали, прізвище)

_____
(дата)

---

* Форма заповнюється за наявності в установі спеціалізованої вченої ради.